בית ישראל (רוז'ין) — וארא

פרשה וארא שנת כת"ר

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם. לך ה' הגדולה והגבורה והת"ת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה' הממלכה בחי' מלכות משפעת עד שפל המדריג' עד שמתלבש ומשפעת שפעה בתי' אלקים אחרים עד שאינו ניכר שהשפע הוא מלמעלה כי את זה לעומת זה עשה אלקים ויש בחי' אלקים חיים שהוא למעלה מן מדות ויש בחי' אלקים שופט שהוא ע"י המדות. וזהו וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב שהם המדות ע"י בחי' אלקים שהוא שופט אני שופע עליהם שהוא בחי' צמצום כדפירש"י שיש די באלקותו ושמי ה' שהוא למעלה על המדות לא נודעתי להם אבל ואתם הדבקים בה' אלקיכם למעלה מן המדות חיים כולכם היום כלומר אתם נשפעים מבחי' אלקים חיים.

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. כתיב אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה שצריך תמיד לירא מן השי"ת היינו לפחות צריך לירא יראת עונש ועי"ז יהי' סו"מ אבל יראה זו אינה עיקרית ועיקר הוא יראת הרוממות למדחל מפני השי"ת בגין דאיהי רב ושליט כנ"ל ועי"ז יוכל להיות וע"ט ואם ח"ו אין שום יראה בלבבו אפי' יראת העונש אזי מוכן כנגדו יראה רעה רצועה רעה לאלקאה בי' וזהו ומקשה לבו יפול ברעה. כתיב שמש ומגן ה' אלקים כמו שאין יכולין להסתכל בשמש כ"א ע"י מגן כך א"א לקבל שפע של אור הרחמים בחי' ה' כ"א ע"י צמצום בחי' אלקים ע"כ כשאדם עומד להתפלל צריך לצמצם עצמו ויכיר שפלותו ויכנע לפני השי"ת ויאמין באמונה שלימה שהשי"ת ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מני' וזה אני לדודי ודודי לי כמו שהוא נכנע לפני השי"ת וזבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה כן הקב"ה מצמצם עצמו כביכול כנגדו להשפיע לו מאור הרחמים ואם ח"ו אינו נכנע לפני השי"ת ע"ז ג"כ נאמר אני לדודי ודודי לי כמו שהוא אינו מצמצם עצמו כ"כ הקב"ה אינו מצמצם עצמו כבי' והשי"ת הוא א"ם וא"כ בלא צמצום אין יכולים לקבל ממנו אור הרחמים ובא עי"ז לבחי' אלקים דינים ויסורים וגם ע"י יסורים יכולים לבוא לאור הרחמים ובסוף גלות מצרים היו ישראל במדריגה תחתונה מאוד כידוע שהיו משוקעים במ"ט שע"ט ולא הי' ביכולת אז לקבל שפע מאור הרחמים רק ע"י יסורים זכו לזה כמאה"כ וגם אני שמעתי את נאקת בנ"י וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' כלומר שאמר לו שהדינים והיסורים שישראל שרוים בהם עתה מזה יבואו לאור הרחמים בחי' ה' הוא האלקים כן גם עתה ע"י יסורים שישראל שרוין בהם יזכו מהרה לאור הרחמים:

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו כו' וארא אל אברהם כו' עד נודעתי. דהנה יש צדיק בחי' מבטל דינים ויש צדיק אשר בכחו להמתיק דינים בשרשן אשר עי"ז יוכל לפעול רחמים להשפיע כל טוב על ישראל כי הצדיק המבטל דינים אין בכחו להשפיע רחמים כדאיתא בגמרא תרי מילי מן שמיא

לא יהבי ודי בזה אשר הוא מבטל דינים והגבורות והצדיק אשר ברצונו להשפיע רחמים על ישראל מוכרח לקבל כל הדינים מכלל ישראל על עצמו ואין לו שום עסק בביטול דינים רק בהשפעות רחמים על כל ישראל והצדיק אשר הוא מנהיג הדור מוכרח הוא למסור נפשו עבור כלל ישראל אזי ביכולתו להשפיע רחמים על כלל ישראל וכמו דאיתא בשאול המלך בחור ה' נקי מכל חטא כבן שנה כדאיתא וכיון שאמר לשמואל הנביא כששאלו מה קול הצאן אשר באזני השיבו אשר חמל על מיטב הצאן. והשיב לו שמואל עבור זה קרע ה' את ממלכתך ונתנה לרעך הטוב ממך וזהו דהע"ה אשר מסר נפשו עבור כלל ישראל בעת הדֶבר ואמר תהי נא ידך בי ובמשפחתי ואלה הצאן מה עשו ולכך נמשך מלכות בית דוד לעולם וזהו כוונת הכתוב וידבר אלקים אל משה דבר לשון הנהגה לשוי לשון דבר אחד לדור כי משה רעיא מהימנא הי' לו מס"נ עבור ישראל כמו"ש ואם אין מתני נא מספרך אשר כתבת והנהיג מדה"ד שהוא משם אלקים ע"ע ויאמר אליו אני ה' אמירה מלשון המשכה ואז הי' ביכולתו להמשיך רחמים על ישראל:

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. כי הצדיק המשפיע רחמים על כלל ישראל מוכרח להיות למעלה מכל המדות אשר כבר תיקן כל הז' מדות עד שבא למדת מלכות. ואז הוא בבחי' מ"ה כמשה"כ ונחנו מה ועי"ז הי' משה עניו מאוד מכל האדם וסירב בשליחות המקום באמרו ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה למה זה שלחתני ר"ל כי תלה החסרון בעצמו אשר ע"י שליחותו נפעל זה משא"כ אם הי' השליחות ביד גדול ממנו ולזה השיב הקב"ה עתה תראה ר"ל עי"ז תזכה להיות מנהיג ישראל כיון שבאת לבחי' מ"ה שהוא למעלה מן המדות כי הצדיק אשר הוא עובד עבודת ה' במדת אין ביכולתו לפעול רחמים כי כל מדה כלול מגבורה ואף בחסד ויראתו הוא בחי' עונש והצדיק אשר הוא למעלה מן המדות ויראתו יראה עלאה. וזהו פי' וידבר אלקיס אל משה הנהגת משה הי' ביראת אלקיס ולא ביראת עונש ויאמר אליו אני ה' היינו המשיך רחמים על כל ישראל וארא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב פי' מי שעובד את השי"ת במדת חסד גבורה ת"ת ושמי ה' לא נודעתי להם פירש"י לא הודעתי אין כתיב כאן אלא לא נודעתי לא ניכרתי במדת אמיתית שלי ר"ל מי שעובד את השי"ת במדת לא ניכר ע"י מדת הרחמים השם יתברך יטע בלבנו אהבתו ויראתו אמן:

וארא אל אברהם כו' באל שדי. אבות הקדושים פעולתם הי' בביטול דיני' שהוא באל שדי שהוא בחי' צמצום ולשון די ושמי ה' לא נודעתי להם ר"ל לא הי' ביכולתם לפעול רחמים כנודעתי. ולכך זכה משה יותר מהם להיות מנהיג הדור וזהו פי' הכתוב כי תשא את ראש בני ישראל מי שירצה להיות מנהיג הדור. לפקודתם הו' מלשון חסרון ר"ל שברצונו הו' להשלים ולתקן החסרון מבנ"י ונתנו איש זה הצדיק כופר נפשו מוכרח להיות לו מ"נ בפקוד אותם אשר עי"ז יתקן כל החסרונית וישפיע להם כל טוב: